

Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ)
eeep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eeep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535, 2103688963

Αεριο

Ενημερωτικό Δελτίο

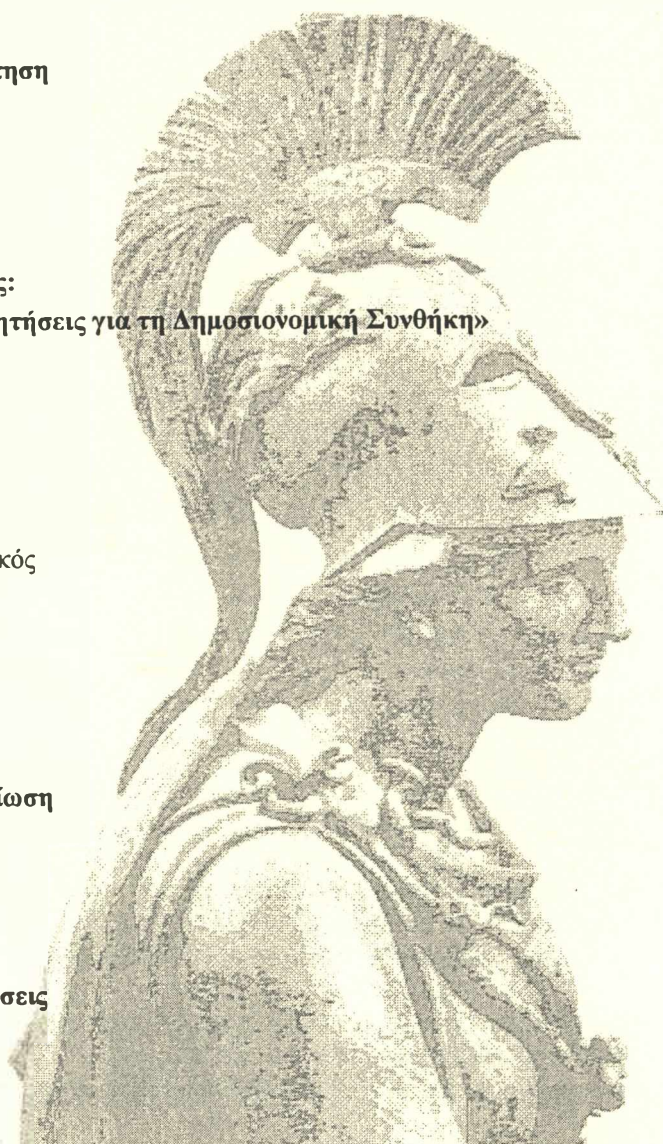
για τις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 76, Δεκέμβριος 2011

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

«Αναζητείται η Ευρώπη της αλληλεγγύης ...»	1
Επισκόπηση	4
Φάκελος: «Οι συζητήσεις για τη Δημοσιονομική Συνθήκη»	10
Τύπος - Ελληνικός - Ξένος	19
Τεκμηρίωση	20
Εκδηλώσεις	25

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
(ΕΕΕΠ)
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα**

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας, ωστόσο, ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Έχει ως αποστολή τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο, τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα
Εκδότης (& Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου): Π. Κ. Ιωακειμίδης, Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (& υπεύθυνη σύνταξης), Δρ. Μαρίνα Πετρέλλη
Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκε η Νίκη Κούκα

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535 & 2103688963, newsletter-eeep@pspa.uoa.gr

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ.

«Αναζητείται η Ευρώπη της αλληλεγγύης ...»

Αναγνωρίζεται τώρα ευθέως και από τους εταίρους μας. Πληθώρα δημοσιευμάτων στο ξένο τύπο έχουν αναδείξει τελευταία τις ιδιαίτερα δραματικές διαστάσεις που έχει προσλάβει το φαινόμενο της κοινωνικής αποσύνθεσης/εξαθλίωσης/περιθωριοποίησης/ ανέχειας στην Ελλάδα. Παράλληλα τηλεοπτικά μέσα έφεραν στην επιφάνεια δραματικές περιπτώσεις αστέγων, πεινασμένων, ανέργων, ασθενών, κατατρεγμένων, ανθρώπων στα όρια της αυτοκτονίας, γονέων που δεν μπορούν να αναθρέψουν τα παιδιά τους και τα εγκαταλείπουν σε ιδρύματα ή ΜΚΟ - περιπτώσεις που κανένας δε μπορούσε να διανοηθεί ότι θα ζούσε η Ελλάδα του εικοστού-πρώτου αιώνα και που δεν ταιριάζουν σε καμιά περίπτωση σε μια ευρωπαϊκή χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και σε μία (υποτίθεται) αναπτυγμένη χώρα ανάμεσα στις τριάντα περισσότερο αναπτυγμένες χώρες της υφηλίου (σύμφωνα με στοιχεία του ΟΗΕ). Εδώ δε μιλάμε απλώς για (σχετική) φτώχεια. Εδώ έχουμε την πλήρη εξαθλίωση ολόκληρων κοινωνικών ομάδων, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, την πλήρη περιθωριοποίηση (marginalization). Και οι προοπτικές είναι ότι όλα αυτά τα θλιβερά φαινόμενα θα προσλάβουν ακόμη οξύτερες διαστάσεις μέσα στο χρόνο που άρχισε. Είναι εμφανές ότι ευρύτερα κομμάτια του κοινωνικού ιστού καταρρέουν. Εκθέσεις διεθνών οργανισμών, αναλύσεις ξένων μέσων επικοινωνίας, αναφέρονται σε μια «ασθενή χώρα» με την κυριολεκτική έννοια του όρου, ότι όλο και περισσότεροι Έλληνες καθίστανται ψυχολογικά ή σωματικά ασθενείς με αυξανόμενο το δείκτη αυτοκτονιών (New York Times), ή για ολόκληρες επαρχιακές «πόλεις που κλείνουν» (BBC, κ.λπ) κ.α. Πρόκειται για φαινόμενα που σ' αυτή τους την έκταση και ένταση παρουσιάζονται σήμερα μόνο στην Ελλάδα και σε καμιά άλλη Ευρωπαϊκή χώρα μέλος της Ένωσης είτε είναι σε «πρόγραμμα διάσωσης» (όπως Ιρλανδία, Πορτογαλία) είτε όχι. Το κοινωνικό πρόβλημα δηλαδή της Ελλάδας είναι πανευρωπαϊκά μοναδικό (όπως άλλωστε είναι και το οικονομικό).

Αλλά είναι όλο αυτό το δραματικό κοινωνικό φαινόμενο η τόσο αναπόφευκτη συνέπεια της δεινής οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα; Εν μέρει είναι. Αλλά η ένταση και έκτασή του είναι και το αποτέλεσμα επιλογών πολιτικής ή παραλείψεων πολιτικής σε Ελλάδα και Ευρώπη (Ευρωπαϊκή Ένωση). Στην Ελλάδα το γεγονός ότι αποτύχαμε τόσο δραματικά να προωθήσουμε τις διαρθρωτικές αλλαγές για τη μείωση του κράτους και να συλλάβουμε τη φοροδιαφυγή οδήγησε στις βολικές οριζόντιες περικοπές δαπανών – μισθών, συντάξεων, κοινωνικών δαπανών κ.λπ. - με αποτέλεσμα το φαινόμενο που βιώνουμε. Αλλά υπάρχει και η ευρωπαϊκή διάσταση και ευθύνη για την εξαθλίωσή της κοινωνίας μας, χωρίς αυτή η διαπίστωση να αποτελεί απόπειρα για τη μετατόπιση των ευθυνών σε άλλο επίπεδο, όπως γίνεται συνήθως σ' αυτή τη χώρα. Όλες οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες θέτουν ως κύριους στόχους «το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας», «την ευημερία των λαών» που συγκροτούν την Ένωση, «την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού», την «προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και προστασίας», «την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών», «την οικονομική, κοινωνική και εδαφική αλληλεγγύη», «την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου της υγείας». Ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης (που αποτελεί νομικά δεσμευτικό κείμενο) έρχεται να εμπλουτίσει όλους τους παραπάνω στόχους με ακόμη λεπτομερέστερες ρυθμίσεις.

Διερωτάται τώρα κάποιος (αφελώς ίσως) εάν αυτό που συμβαίνει στην Ελλάδα με την προϊούσα κοινωνική αποσύνθεση έχει κάποια σχέση με όλες αυτές τις θεμελιακές αναφορές των κειμένων (Συνθηκών) και το αξιολογικό περιεχόμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όχι μόνο δεν έχει αλλά συνιστά βάνανυση προσβολή (αν όχι γελοιοποίηση) κάθε αξιολογικής κατηγορίας της Ε.Ε. Να το πούμε πολύ απλά: η Ευρωπαϊκή Ένωση είτε είναι σε κρίση είτε όχι δεν μπορεί να ανέχεται με κανένα τρόπο την αποσύνθεση των κοινωνιών της. Η ανοχή πιστοποιεί την κατάρρευση της προσδιοριστικής αξίας του όλου συστήματος, δηλαδή της αξίας της αλληλεγγύης. Και εάν η αξία αυτή εξαφανισθεί, τότε η Ένωση κινδυνεύει να χάσει την ταυτότητά της (και τελικά τη νομιμοποίησή της). Πού είναι λοιπόν η αλληλεγγύη;

Εδώ όμως τίθεται και ένα άλλο θέμα: έχει η ελληνική πλευρά εξηγήσει επαρκώς στα όργανα της Ένωσης (Επιτροπή, Συμβούλιο) αλλά και στις χώρες μέλη τις δραματικές διαστάσεις του ελληνικού κοινωνικού προβλήματος; Ορισμένες πληροφορίες λένε ότι η έκταση του προβλήματος με όλες τις τραγικές προεκτάσεις του δεν έχει εξηγηθεί επαρκώς και πειστικώς ούτε στα όργανα ούτε στις χώρες μέλη. (διευθυντής πολιτικού γραφείου πρωθυπουργού χώρας μέλους της ΕΕ μου έλεγε τελευταία ότι κανένας Έλληνας αξιωματούχος δεν τον έχει επισκεφθεί τα δύο χρόνια για να του εξηγήσει το ελληνικό πρόβλημα). Θα πρέπει να εξηγηθεί. Και στη βάση της «εξήγησης» αυτής μπορεί να οριοθετηθούν ορισμένα πράγματα στη λογική της αλληλεγγύης. Να οριοθετηθεί π.χ. ότι το πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων θα εκτελεσθεί στο ακέραιο αλλά ταυτόχρονα θα υπάρξουν (και μπορεί να υπάρξουν) δράσεις και μέτρα που θα αποτρέπουν την αποσύνθεση μιας ολόκληρης κοινωνίας. Στη βάση αυτή, υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για πρωτοβουλίες. Ας αναληφθούν τώρα. Η Ε.Ε. διαθέτει τους πόρους για να παρέμβει για «ένα πιο αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας». Θα πρέπει να αποκτήσει και τη βούληση και το σχέδιο...

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η Δανική Προεδρία¹

Η Δανική Προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. συνέπεσε με την κρίση του ευρώ σε μια από τις δυσκολότερες στιγμές στην ιστορία της Ε.Ε. Αυτή η περίοδος έρχεται σε αντίθεση με την προηγούμενη Προεδρία της Δανίας το 2002, όπου κυριαρχούσε αισιοδοξία με την εισαγωγή του ευρώ και τις προετοιμασίες για το μεγαλύτερο κύμα διεύρυνσης στην ιστορία της Ε.Ε. Η

¹ www.europarl.europa.eu & www.euractiv.eu

τρέχουσα Προεδρία είναι η έβδομη που ασκεί η Δανία (η οποία εντάχθηκε στην Ε.Ε. το 1973 μαζί με το Η.Β. και την Ιρλανδία). Η Πρωθυπουργός της Δανίας Helle Thorning-Schmidt έγινε η πρώτη γυναίκα Πρωθυπουργός της χώρας τον περασμένο Οκτώβριο. Η Helle Thorning-Schmidt ηγείται μιας κυβέρνησης συνασπισμού που αποτελείται από τέσσερα κόμματα (κατέχει 89 έδρες ενώ η αντιπολίτευση κατέχει 86 έδρες) και ασκεί μια φιλοευρωπαϊκή πολιτική, όπως είναι, για παράδειγμα, η απομάκρυνση των εθνικών συνόρων που είχε

επαναφέρει η προηγούμενη κυβέρνηση της Δανίας. Επισημαίνεται ότι η Γερμανία και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχαν αντιταχθεί έντονα στην επαναφορά των συνοριακών ελέγχων στη Δανία, υποστηρίζοντας ότι αυτή η κίνηση προσκρούει στη Συνθήκη του Σένγκεν. Επισημαίνεται μάλιστα ότι η κυβέρνηση αποκατέστησε (για πρώτη φορά μετά την τελευταία προεδρία της Δανίας το 2002), τη θέση του υπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Στην εναρκτήρια ομιλία της κατά την ανάληψη της εξουσίας τον περασμένο Οκτώβριο προς το Κοινοβούλιο της Δανίας η πρωθυπουργός της χώρας Helle Thorning-Schmidt έδωσε μεγάλη έμφαση στην επικείμενη άσκηση της προεδρίας της Ε.Ε. από την χώρα της. Ανακοίνωσε ότι η κυβέρνησή της θα ασκήσει πίεση ώστε οι τομείς της πράσινης ανάπτυξης, της έρευνας και της ενιαίας αγοράς να αποκτήσουν μεγαλύτερο ρόλο στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. Επιπλέον, πρόθεση της κυβέρνησης είναι η άρση ορισμένων εξαιρέσεων (opt-outs) της Δανίας στην Ε.Ε.: τη ρήτρα για την άμυνα και για τον τομέα της Δικαιοσύνης και των Εσωτερικών Υποθέσεων.

Καθώς η Δανία δεν είναι μέλος της ευρωζώνης δε θα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαχείριση της κρίσης στην ευρωζώνη και στο σχεδιασμό της νέας Συνθήκης για τη φορολογική πειθαρχία αλλά θα αποτελέσει «μια γέφυρα στα ταραγμένα νερά». Η υπουργός Ευρωπαϊκών Υποθέσεων Nikolai Wammen δήλωσε λίγες ημέρες πριν αναλάβει η χώρα της την εκ περιτροπής προεδρία ότι «περιμένουμε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην επίτευξη της νέας συμφωνίας». Επισημαίνεται ότι στο εσωτερικό της η Δανία είναι διηρημένη σχετικά με την προτεινόμενη «δημοσιονομική Συνθήκη»

και ότι η κυβέρνηση έχει δηλώσει ότι δε θα διεξαγάγει δημοψήφισμα για την ένταξη στην ευρωζώνη στο άμεσο μέλλον. Στόχος των Δανών είναι να προωθήσουν αλλά θέματα όπως είναι η βελτίωση των περιβαλλοντικών κριτηρίων και να συμβάλουν στην επίτευξη προόδου στις διαπραγματεύσεις για το Ευρωπαϊκό προϋπολογισμό της περιόδου της περιόδου 2014-2020.

Αναφορικά με την περιβαλλοντική πολιτική, ο Δανός πρέσβης στην Ε.Ε. Jeppe Tranholm-Mikkelsen δηλώνει ότι η φιλική προς το περιβάλλον ανάπτυξη θα ήταν η κορυφαία προτεραιότητα της προεδρίας αν δεν υπήρχε η κρίση της ευρωζώνης. Σε εγχώριο επίπεδο, οι Δανοί έχουν δώσει έμφαση στην πρόοδο στον τομέα του περιβάλλοντος και είναι περήφανοι για τα επιτεύγματα της χώρας τους, ιδίως στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το 2010, το 33,1% της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στη Δανία προερχόταν από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με σχεδόν τα δύο τρίτα αυτής να παράγονται από την αιολική ενέργεια, κάτι που συνιστά τεράστια διαφοροποίηση από την κατάσταση που επικρατεί στην Πολωνία, τον προκάτοχο της Δανίας στην προεδρία του Συμβουλίου της Ε.Ε. Η Πολωνία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον άνθρακα, επεκτείνει την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου από σχιστόλιθο, και βρίσκεται σε διαμάχη με την Ε.Ε. για την υποστήριξή της στα ορυκτά καύσιμα. Ορισμένοι αναλυτές έχουν υποστηρίξει ότι αυτές οι έντονες διαφορές θα συμβάλλουν στην ασυνέπεια του θεσμού της εξάμηνης Προεδρίας. Το Φεβρουάριο του 2011, η κυβέρνηση της Δανίας δημοσίευσε μια ενεργειακή στρατηγική για το 2050 η οποία περιλαμβάνει τη συνολική απεξάρτηση από τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο (η πρόταση δεν έχει ακόμη

εγκριθεί από το Κοινοβούλιο). Η Προεδρία έχει δηλώσει ότι θα προωθήσει την αναθεώρηση των περιβαλλοντικών θεμάτων σε διάφορους τομείς πολιτικής της Ε.Ε. - συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών, με σημαντικότερο θέμα την αναθεώρηση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση.

Η συνεχιζόμενη διαπραγμάτευση για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. για το διάστημα 2014-2020 («πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο») είναι επίσης ένα σημαντικό θέμα στην ατζέντα της Δανικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. Σε ομιλία του στο European Policy Centre (EPC) ο Δανός πρέσβης στην Ε.Ε. Jeppe Tranholm-Mikkelsen δήλωσε ότι, αντίθετα με τις αρχικές προσδοκίες της Δανίας, οι διαπραγματεύσεις δε θα έχουν ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια της θητείας της Προεδρίας της κατά τη διάρκεια της κυπριακής προεδρίας, το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Οι Δανοί ελπίζουν να έχουν μια ουσιαστική, αν όχι οριστική συμφωνία για την κατεύθυνση του προϋπολογισμού στην τελική σύνοδο κορυφής της Προεδρίας τους επί της πρότασης του προϋπολογισμού. Το σχέδιο της Ε. Επιτροπής που υποβλήθηκε νωρίτερα αυτό το χρόνο περιλαμβάνει αμφιλεγόμενα σχέδια για την παροχή στην Ε.Ε. της δικής της φορολογικής βάσης («ίδιοι πόροι») και τη μετατόπιση της χρηματοδότησης προς την έρευνα. Το σχέδιο αυτό παρουσιάζεται ως Πρόγραμμα του 2020 ύψους €80 δισ. Ωστόσο, είναι αβέβαιο αν τα κράτη μέλη θα δεχθούν νέους τρόπους χρηματοδότησης του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και αν θα επιλέξουν να συνεχίσουν να ευνοούν τα υφιστάμενα προγράμματα. Διπλωμάτες είχαν προειδοποιήσει ότι μια συμβιβαστική λύση για τον προϋπολογισμό κατά το πρώτο εξάμηνο του 2012 θα ήταν

αδύνατη λόγω των προεδρικών εκλογών της Γαλλίας την άνοιξη του 2012 σε συνδυασμό με την πολύ μεγάλη σημασία της αγροτικής πολιτικής της Ε.Ε. για τη Γαλλία (καθώς είναι ο μεγαλύτερος δικαιούχος). Επισημαίνεται ότι η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ε.Ε. αποτελεί επί του παρόντος πάνω από το 40% του προϋπολογισμού της Ε.Ε., κατέχοντας με διαφορά την πρώτη θέση.

Ο ερευνητής Piotr Maciej Kaczyński, του Centre for European Policy Studies στις Βρυξέλλες, δήλωσε ότι η Δανία, μαζί με την Πολωνία και την Κύπρο δεν καταφέρνουν να συνεργαστούν στο πλαίσιο του «τρίο» των προεδριών τους. Υποστήριξε ότι οι Δανοί τώρα άρχισαν να ενδιαφέρονται για τις ευρωπαϊκές υποθέσεις με την εκλογή της νέας κυβέρνησης τους το φθινόπωρο και, ως εκ τούτου, είχαν συμμετοχή στον καθορισμό των κοινών στόχων του «τρίο». Κανείς στην πραγματικότητα δεν ενδιαφερόταν. Πραγματοποίησαν περίπου δεκατέσσερις προπαρασκευαστικές συναντήσεις και παρήγαγαν ένα δεκαοχτάμηνο πρόγραμμα το οποίο, όμως, δεν είναι το πρόγραμμα των τριών προεδριών αλλά της Ε. Επιτροπής.

Η ομιλία της Πρωθυπουργού της Δανίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η πρωθυπουργός της Δανίας Helle Thorning-Schmidt στην παρουσίαση του Προγράμματος της Δανικής Προεδρίας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (18/1/2012) επικεντρώθηκε στις προτεραιότητες που έχει θέσει η προεδρία: δημοσιονομική πειθαρχία, ανάπτυξη και απασχόληση, οικολογικές πολιτικές, διασφάλιση της ασφάλειας των πολιτών και ενίσχυση της φωνής της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο. «Ο δρόμος για την έξοδο από την κρίση περνά μέσα από περισσότερη Ευρώπη, όχι λιγότερη», τόνισε η ίδια. Οι περισσότεροι ευρωβουλευτές εξέφρασαν

την υποστήριξή τους και της ζήτησαν να κρατήσει μια σταθερή στάση σε ότι αφορά την επίλυση της οικονομικής κρίσης.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής José Manuel Barroso, δήλωσε ότι εάν δεν εφαρμοσθεί ο οδικός χάρτης που κατατέθηκε τον Οκτώβριο «οι προοπτικές μας για ανάπτυξη δε θα επιτευχθούν».

Εκπρόσωποι των πολιτικών ομάδων

Εξ ονόματος του ΕΛΚ, ο Joseph Daul (Γαλλία) δήλωσε ότι θα πρέπει η Δανική προεδρία να είναι μία «πολιτική προεδρία» επειδή «η εποχή στην οποία ζούμε ζητά από τους Ευρωπαίους παίκτες, όχι μόνο να λαδώνουν τους τροχούς ή να χτίζουν γέφυρες, αλλά να δεσμεύονται και να κάνουν την φωνή τους ακουστή». «Είμαστε θύματα των χρηματοπιστωτικών αγορών και των οίκων αξιολόγησης, οι οποίοι αποφασίζουν για την Ευρώπη περισσότερο από εμάς», δήλωσε εκ μέρους των Σοσιαλιστών ο Hannes Swoboda (Αυστρία) ενώ επέκρινε τις συνομιλίες για τη νέα διακυβερνητική συμφωνία ενίσχυσης της δημοσιονομικής ένωσης, επικαλούμενος, μάλιστα, το δημοσίευμα των Financial Times που την περιγράφει ως «μια άσχετη απόσπαση της προσοχής».

«Αυτά που λέει η Standard and Poor's είναι στην πραγματικότητα αληθή», δήλωσε ο Guy Verhofstadt (Φιλελεύθεροι, Βέλγιο) προσθέτοντας ότι «οι Ευρωπαίοι ηγέτες θα πρέπει να διαβάσουν τις εκθέσεις τους». Η λύση, είπε, είναι «όπως όλοι γνωρίζουμε: τα ομόλογα σταθερότητας, τα κοινά ομόλογα, ή όπως αλλιώς θελήσουμε να τα ονομάσουμε».

Μιλώντας εξ ονόματος των Πρασίνων, η Rebecca Harms (Γερμανία) επαίνεσε την πρωθυπουργό της Δανίας για την «κριτική στάση» της απέναντι

στο Σύμφωνο για το ευρώ (Euro pact) το οποίο αποκλείει τόσο το Ευρωπαϊκό όσο και τα εθνικά κοινοβούλια, καθώς και για τη δέσμευση της προεδρίας για την ανάληψη οικολογικών πολιτικών. Η ίδια απηύθυνε έκκληση για τα ευρωομόλογα και κάλεσε την προεδρία να «αναλάβει δράση τώρα».

Ο Martin Callanan (ΕΣΜ, Ηνωμένο Βασίλειο) ευχαρίστησε την πρωθυπουργό για την ειλικρινή εκτίμηση της ότι ο «φόρος χρηματοπιστωτικών συναλλαγών θα προκαλέσει ζημιά στην ευρωπαϊκή οικονομία» και εξέφρασε την ελπίδα ότι η προεδρία θα απορρίψει την ιδέα θέσπισης μιας «κοινής εταιρικής φορολογικής βάσης» δίνοντας αντί αυτού προσοχή στην «ανάπτυξη και την εσωτερική αγορά».

Μιλώντας εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς, ο Søren Bo Søndergaard (Δανία) δήλωσε ότι το πρόγραμμα της προεδρίας δείχνει σαν να «έχει γραφτεί από τους Merkozy». «Οχι άλλες υπαγορεύσεις από την Ε.Ε. για περικοπές», είπε, προσθέτοντας ότι «χρειαζόμαστε θέσεις εργασίας και βελτίωση της γενικής ευημερίας».

Άσκηση μεγαλύτερης πίεσης στο Ιράν²

Μετά την υποβολή (8/11/2011) της έκθεσης του Γενικού Διευθυντή του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), η οποία περιείχε σοβαρούς προβληματισμούς, το Συμβούλιο ενίσχυσε τα ισχύοντα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν και συμφώνησε να εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης των κυρώσεων. Συγκεκριμένα, στη Σύνοδο της 23ης Ιανουαρίου λόγω της ανησυχίας της Ε.Ε. για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν, οι υπουργοί εξωτερικών της Ε.Ε.

συμφώνησαν να λάβουν επιπλέον περιοριστικά μέτρα σε διάφορους τομείς. Στο στόχαστρο τέθηκαν ο τομέας της ενέργειας, ο χρηματοπιστωτικός τομέας και ο τομέας των μεταφορών, καθώς και συμπληρωματικός κατάλογος προσώπων και οντοτήτων.

Πιο αναλυτικά, οι υπουργοί εξωτερικών συμφώνησαν ότι η Ε.Ε. δε θα αγοράζει αργό πετρέλαιο από το Ιράν (20% των εξαγωγών του) προκειμένου να σταματήσουν το πρόγραμμα πυρηνικών όπλων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο σταδιακό εμπάργκο στις εισαγωγές ιρανικού αργού πετρελαίου στην Ε.Ε. ενώ τα περιοριστικά μέτρα στον χρηματοπιστωτικό τομέα περιλαμβάνουν και την Κεντρική Τράπεζα του Ιράν. Οι υπουργοί εξωτερικών τόνισαν ότι τα μέτρα «έχουν ως στόχο να πλήξουν τη χρηματοδότηση του ιρανικού πυρηνικού προγράμματος από το ιρανικό καθεστώς και όχι τον ιρανικό λαό». Η Ε.Ε. ακολουθεί μια διττή προσέγγιση σύμφωνα με την οποία στόχος των κυρώσεων είναι να πεισθεί το Ιράν να αρχίσει εποικοδομητικές και ουσιαστικές συνομιλίες με στόχο την εξεύρεση διπλωματικής λύσης στο ζήτημα των πυρηνικών. Σε αυτό το πλαίσιο, η Υπατη Εκπρόσωπος Catherine Ashton ανακοίνωσε ότι οι υπουργοί εξωτερικών της Ε.Ε. έλαβαν πρόσθετα μέτρα αλλά παραμένει ανοιχτή η δυνατότητα διεξαγωγής ουσιαστικών διαπραγματεύσεων με την ιρανική κυβέρνηση.

Η προβλεπόμενη χρονική καθυστέρηση γίνεται προκειμένου να υπογράψουν η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία πετρελαϊκά συμβόλαια με τη Σαουδική Αραβία και με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Άλλα σημεία είναι ότι η απαγόρευση του πετρελαίου θα μπορούσε να αρθεί σε μια αναθεώρηση του Μαΐου και να επιτραπεί στην

Κεντρική Τράπεζα να χειριστεί το εμπόριο της Ε.Ε. σε ορισμένους τομείς, όπως είναι ο τομέας τροφίμων και ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας.

Εξάλλου, το Συμβούλιο εξακολουθεί να ανησυχεί για την επιδείνωση της κατάστασης όσον αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα στο Ιράν. Το 2011 το Συμβούλιο εξέδωσε περιοριστικά μέτρα κατά των υπεύθυνων για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν, τονίζοντας παράλληλα ότι παραμένει πρόθυμο να συζητήσει ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τις ιρανικές αρχές.

Σε συνέχεια της απόφασης της Ε.Ε. οι ηγέτες της Γαλλίας, της Γερμανίας και του Ηνωμένου Βασιλείου εξέδωσαν ένα κοινό ανακοινωθέν στο οποίο, μεταξύ άλλων, ανέφεραν τα ακόλουθα: δεν έχουμε διαμάχη με τον Ιρανικό λαό αλλά δε θα δεχθούμε να αποκτήσει το Ιράν πυρηνικά όπλα. Επισημαίνεται ότι η Φιλανδή εμπειρογνώμων Tarja Cronberg, μέλος του ΕΚ από την Ομάδα των Πρασίνων και επικεφαλής της αντιπροσωπείας του ΕΚ για το Ιράν, αντιτίθεται στην επιβολή εμπάργκο στο Ιράν από την Ε.Ε. Υποστηρίζει ότι η επιβολή κυρώσεων θα οδηγούσε σε στρατιωτικές συγκρούσεις υπογραμμίζοντας ότι πρέπει να αποφευχθεί η στρατιωτική δράση.

Υπενθυμίζεται ότι εδώ και μερικά χρόνια εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες για τα πυρηνικά και πυραυλικά προγράμματα του Ιράν, οι οποίες οδήγησαν στην έκδοση έξι αποφάσεων του ΣΑΗΕ και έντεκα αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου του ΔΟΑΕ. Τα Ηνωμένα Έθνη συμφώνησαν κυρώσεις με σκοπό να παροτρύνουν το Ιράν να συμμορφωθεί με τις διεθνείς του υποχρεώσεις και να συνεργαστεί με τον ΔΟΑΕ. Η Ε.Ε. έλαβε αυτόνομα μέτρα επιπλέον των κυρώσεων

του ΟΗΕ. Δύο βουλευτές του Ιράν την ίδια ημέρα επανέλαβαν την απειλή της χώρας να μπλοκάρει τα στενά του Hormuz (μια δίοδος για το πετρέλαιο της

Σαουδικής Αραβίας) μια κίνηση που θα μπορούσε να προκαλέσει μια σοβαρή ενεργειακή κρίση.

4th ECPR GRADUATE CONFERENCE JACOBS UNIVERSITY, BREMEN: 4 – 6 JULY 2012

The 4th ECPR Graduate Conference will take place at Jacobs University, organised by BIGSSS, the joint Graduate School of Jacobs and University of Bremen. The conference format will consist of open themed panels, roundtables and lectures. Approximately 22 sections will be offered (depending on the number of applications received). Section Chairs have been appointed, and should be the first point of contact for any queries. Each Panel should contain a minimum of 4 and a maximum of 6 Papers. For further information on the conference schedule, please see the day by day timetable.

<http://new.ecprnet.eu/Conferences/Graduate/Default.aspx>

ΦΑΚΕΛΟΣ
ΟΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

Η απόφαση για τη θέσπιση της Συνθήκης για τη δημοσιονομική πειθαρχία ελήφθη κατά τη Σύνοδο κορυφής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Δεκέμβριο. Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, οι ηγέτες θα συμφωνήσουν ως προς τη Συνθήκη κατά το τέλος Ιανουαρίου και θα την υπογράψουν στις αρχές Μαρτίου. Ο στόχος είναι να ενσωματωθούν οι διατάξεις της στις Συνθήκες της Ένωσης το συντομότερο δυνατό. Έγιναν πολλές συναντήσεις κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου: συνάντηση της ευρωομάδας (16/1/2012), συνάντηση Ecofin (23/1/2012) και άτυπη Σύνοδος των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της Ε.Ε. (30/1/2012).

Η συνάντηση της ευρωομάδας

Δήλωση του Jean-Claude Juncker μετά τη συνάντηση της ευρωομάδας³ (16/1/2012)

Λαμβάνουμε υπόψη μας και εξετάζουμε τις συνέπειες της απόφασης που ανακοίνωσε η Standard and Poors να υποβαθμίσει την πιστοληπτική ικανότητα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) από AAA σε AA +. Αυτό προκύπτει από τη διαδικασία αξιολόγησης της 13ης Ιανουαρίου 2012 μιας ομάδας κρατών μελών της ευρωζώνης. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας εξακολουθεί να έχει την καλύτερη δυνατή αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας από τη Moody's (Aaa) και Fitch (AAA), κάτι που δείχνει την ακεραιότητά του. Κανένας οργανισμός αξιολόγησης δεν ανακοίνωσε κάποια κίνηση αξιολόγησης για τον ΕΤΧΣ στο άμεσο μέλλον. Η απόφαση της S&P δε θα μειώσει την ικανότητα δανειοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ύψους €440 δισ. Ο ΕΤΧΣ διαθέτει επαρκή μέσα για να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις του σύμφωνα με τα ισχύοντα και τα μελλοντικά προγράμματα προσαρμογής και θα συνεχίσει να υποστηρίζεται από ανεπιφύλακτες και εγγυήσεις από κράτη μέλη της ευρωζώνης. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων αποφάσισαν, στις 9 Δεκεμβρίου 2011 για την εκ των προτέρων εισαγωγή του μόνιμου μηχανισμού σταθερότητας έως τον Ιούλιο του 2012. Ο ΕΜΣ θα έχει δικό του μετοχικό κεφάλαιο και ως εκ τούτου θα επηρεάζεται λιγότερο από τις αξιολογήσεις των κρατών μελών της ευρωζώνης. Η επάρκεια του συνολικού ανώτατου ορίου δανεισμού των €500 δισ. ευρώ του ΕΤΧΣ / ΕΜΣ θα αξιολογηθεί μέχρι το Μάρτιο του 2012.

Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας⁴

Στις 23 Ιανουαρίου, μια μέρα πριν το ECOFIN, πραγματοποιήθηκαν διακυβερνητικές υπουργικές σύνοδοι για το νέο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) - κατά τις οποίες επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με το σχέδιο συνθήκης για το δημοσιονομικό συμβόλαιο. Νωρίτερα την ίδια ημέρα, οι υπουργοί οικονομικών της ζώνης του ευρώ εξέτασαν την κατάσταση στην Ελλάδα.

³ Μετάφραση από την Ομάδα του δελτίου της δήλωσης του Προέδρου της Ευρωομάδας μετά το πέρας της συνάντησής τους στις 16 Ιανουαρίου 2012 <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/NewsWord/en/ecofin/127262.doc>

⁴ www.consilium.europa.eu

Κατά την υπουργική σύνοδο των 27 κρατών μελών, υπό την προεδρία του Jean-Claude Juncker, Προέδρου της Ευρωομάδας, επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με τη Συνθήκη για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ). Ο Jean-Claude Juncker εξήγησε ότι ο ΕΜΣ θα μπορεί να χρησιμοποιεί τα νέα μέσα που έχουν δημιουργηθεί για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) δηλαδή τις εξαγορές στην πρωτογενή αγορά, τις παρεμβάσεις στη δευτερογενή αγορά, τις ανακεφαλαιοποιήσεις των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και τα προληπτικά προγράμματα. Επιπλέον επισήμανε ότι σε επείγουσες περιπτώσεις, θα μπορούμε να λαμβάνουμε αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία, αντί για αμοιβαία συμφωνία, ούτως ώστε ο ΕΜΣ να μπορεί να παρεμβαίνει πάντα και ταχέως. Η επάρκεια του ανώτατου ορίου δανειοδότησης του ΕΜΣ θα επανεξετάζεται τακτικά ενώ το ισχύον κοινό όριο δανειοδοτικής ικανότητας του ΕΤΧΣ/ΕΜΣ (500 δισεκατομμύρια ευρώ) θα επαναξιολογηθεί από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στις αρχές Μαρτίου. Οι μεταβατικές ρυθμίσεις μεταξύ του ΕΤΧΣ και του ΕΜΣ θα διασφαλίζουν αδιάκοπη χρηματοδότηση τρεχόντων προγραμμάτων, αναλόγως των αναγκών.

Η Συνθήκη για τον ΕΜΣ θα υπογραφεί το Φεβρουάριο, και θα ακολουθήσει η επικύρωσή της από τα κράτη μέλη. Πρόκειται να τεθεί σε ισχύ τον Ιούλιο του 2012, ένα έτος νωρίτερα από τον αρχικό προγραμματισμό.

Σε σύνοδο στην οποία συμμετείχαν οι 27 υπουργοί, καθώς και διάφορα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που είχαν λάβει μέρος στις προπαρασκευαστικές εργασίες, συζητήθηκε σχέδιο κειμένου για τη νέα διακυβερνητική συνθήκη που θα διευκολύνει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα στη ζώνη του ευρώ. «Το κείμενο ως έχει σήμερα συνιστά καλή βάση για τις συζητήσεις των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της επόμενης Δευτέρας» δήλωσε ο Jean-Claude Juncker.

Οι διαδικασίες για το υπερβολικό έλλειμμα και τα παράγωγα στο τραπέζι των συζητήσεων.⁵

Στο Συμβούλιο Ecofin της 24ης Ιανουαρίου, συζητήθηκε το θέμα του δημοσιονομικού ελλείμματος ενός κράτους μέλους και η ρύθμιση των μετασυναλλακτικών συναλλαγών με χρηματοπιστωτικά παράγωγα. Το Συμβούλιο σημείωσε τη δράση που ανέλαβε η Ουγγαρία για τη διόρθωση του υπερβολικού δημοσίου ελλείμματος. Πέντε κράτη μέλη - Βέλγιο, Κύπρος, Μάλτα, Πολωνία και Ουγγαρία - δέχθηκαν να εξετάσει η Επιτροπή τις προσπάθειές τους για τη μείωση των δημοσιονομικών ανισορροπιών. Διαπιστώθηκε ότι οι πρώτες τέσσερις χώρες έχουν πράξει τα αναγκαία για τη σταθεροποίηση του δημοσίου χρέους. Οι προσπάθειες της Ουγγαρίας, όμως, δεν κρίθηκαν αρκετές για να εξασφαλίσουν βιώσιμη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος. Εάν εξακολουθήσει να μην μπορεί να συμμορφωθεί με τις συστάσεις του Συμβουλίου, είναι πιθανόν να σταματήσει η χρηματοδότηση από το ταμείο συνοχής.

Σύμφωνα με την πολιτική οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να τηρούν δύο κριτήρια: πρώτον, το δημόσιο χρέος να μην υπερβαίνει το 60% του ΑΕγχΠ και, δεύτερον, το δημόσιο έλλειμμα να είναι μικρότερο από το 3% του ΑΕγχΠ. Το Συμβούλιο σημείωσε βήματα προόδου προς την τελική συμφωνία σχετικά με το σχέδιο κανονισμού για αυξημένη διαφάνεια και ενισχυμένη ασφάλεια στην αγορά των εξωχρηματοπιστωτικών παραγώγων. Τα παράγωγα αυτά δεν είναι αντικείμενο

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/homepage/showfocus?lang=el&focusID=79575>

διαπραγμάτευσης σε χρηματιστήριο, αλλά ιδιωτικά μεταξύ δύο μερών, π.χ. μεταξύ τράπεζας και επιχείρησης (ή μεταξύ δύο τραπεζών).

Η διαφάνεια στην αγορά θα ενισχυθεί, καθώς οι συμβάσεις παραγώγων θα πρέπει να δηλώνονται σε μητρώα καταχώρισης δεδομένων (δηλ. κεντρικά μητρώα δεδομένων). Και η εκκαθάριση των τυποποιημένων εξωχρηματιστηριακών παραγώγων σε κεντρικούς φορείς εκκαθάρισης (τους λεγόμενους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους) θα μειώσει τον κίνδυνο της εξάπλωσης σε σχέση π.χ. με την αθέτηση συμβολαίου εκ μέρους ενός συμβαλλομένου.

Οι διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα συνεχιστούν προσεχώς για να επιτευχθεί ταχεία συμφωνία και να εγκριθεί ο κανονισμός σε πρώτη ανάγνωση.

Στο δρόμο για τη νέα Συνθήκη⁶

Οι Υπουργοί Οικονομικών της Ε.Ε. ξεπέρασαν τις αντιρρήσεις της Φινλανδίας για ένα μόνιμο ταμείο διάσωσης για την ευρωζώνη, στο οποίο η πρόσβαση θα συνδέεται με την υπογραφή μιας νέας συνθήκης για τη δημοσιονομική πειθαρχία. Όπως δήλωσε ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου και Πρόεδρος της Ευρωομάδας Jean-Claude Juncker «είμαστε σε θέση να συμφωνήσουμε σε ένα κείμενο αναθεωρημένης Συνθήκης σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ)». Το αναθεωρημένο κείμενο προβλέπει να επισπευσθεί ο ΕΜΣ κατά ένα έτος και να τεθεί σε λειτουργία την 1η Ιουλίου 2012 μετά και τη συμφωνία της Φινλανδίας να άρει τις αντιρρήσεις της σχετικά με μια διαδικασία ψηφοφορίας «έκτακτης ανάγκης» η οποία, σύμφωνα με τη Φινλανδία, ευνοεί τις μεγάλες χώρες όπως είναι η Γερμανία και η Γαλλία. Σύμφωνα με ανακοίνωσή του φινλανδικού υπουργείου Οικονομικών, η διάταξη που επιτρέπει στις χώρες που αντιπροσωπεύουν το 85% του κεφαλαίου του ταμείου να λάβουν αποφάσεις, αντί της λήψης αποφάσεων με ομοφωνία μεταξύ των 17 χωρών της ευρωζώνης, θα ισχύει μόνο για δάνεια του ΕΜΣ από υπάρχοντα κεφάλαια.

Επιπλέον, η συμφωνία για τον ΕΜΣ θα επιτρέπει τη δημιουργία ενός αποθεματικού ταμείου έκτακτης ανάγκης όταν λαμβάνεται μια απόφαση πλειοψηφικά. Η πρόσβαση στον ΕΜΣ εξαρτάται από την υπογραφή μιας νέας διακυβερνητικής Συνθήκης δημοσιονομικής πειθαρχίας που θα προβλέπει και τη δεσμευτική νομοθεσία για τις κυβερνήσεις αναφορικά με την εφαρμογή του κανόνα για «ισοσκελισμένο προϋπολογισμό». Η Γερμανία πίεσε για το σύμφωνο δημοσιονομικής πειθαρχίας σε αντάλλαγμα με την εφαρμογή της συμφωνίας για τον ΕΜΣ ένα έτος νωρίτερα και την ενίσχυσή του από το σημερινό μέγεθος των €500 δισ. Σύμφωνα με δηλώσεις της Γαλλίδας υπουργού Οικονομικών Francois Baroin, ενισχύθηκαν δύο πυλώνες – η αλληλεγγύη μέσω του ΕΜΣ και η δημοσιονομική πειθαρχία στο πλαίσιο της φορολογικής Συνθήκης.

Η Γαλλίδα υπουργός δήχτηκε ότι δεν υπάρχει υποστήριξη στο γαλλικό κοινοβούλιο για τις νομικές αλλαγές που απαιτούνται για τη μεταφορά του δημοσιονομικού κανονισμού στο γαλλικό δίκαιο πριν από τις προεδρικές εκλογές του Απριλίου. Πρόσθεσε ότι δεν έχει επιτευχθεί μια συμφωνία ακόμα για την τελική διατύπωση της φορολογικής Συνθήκης και ότι η συμμετοχή των ηγετών των εκτός ευρωζώνης χωρών

στις συνόδους κορυφής της ευρωζώνης παραμένει ένα ανοιχτό ζήτημα που θα πρέπει να συμφωνηθεί από τους ηγέτες της Ε.Ε. όταν συναντηθούν στις 30 Ιανουαρίου.

Αναφορικά με την Ελλάδα, οι υπουργοί κατέστησαν σαφές ότι καμία βοήθεια δεν μπορεί να χορηγηθεί, εκτός αν πραγματοποιηθούν περισσότερες μεταρρυθμίσεις και ολοκληρωθούν οι συνομιλίες με τους τραπεζίτες για την εθελοντική αναδιάρθρωση του χρέους.

Η θέση της Πολωνίας

Η Πολωνία έχει δηλώσει ότι μπορεί να μην υπογράψει τη δημοσιονομική Συνθήκη της Ε.Ε., εκτός αν της επιτραπεί να λαμβάνει μέρος στις μελλοντικές συνόδους κορυφής της ευρωζώνης. Σε συνέντευξή του στη Βαρσοβία (18/1/2012), ο Πρωθυπουργός της Πολωνίας Donald Tusk επέκρινε το τελευταίο σχέδιο του Συμφώνου – το οποίο προβλέπει τακτικές και αποκλειστικές συναντήσεις των χωρών που χρησιμοποιούν το ενιαίο νόμισμα. Υποστήριξε ότι οι προσπάθειές πρέπει να στοχεύουν σε μια δημοσιονομική συμφωνία η οποία δε θα οδηγήσει στη διαίρεση της Ευρώπης σε δύο ομάδες – την ευρωζώνη και τις χώρες εκτός αυτής. Αναφορικά με την επικείμενη συνάντηση των υπουργών οικονομικών της ευρωζώνης ο Πρωθυπουργός της Πολωνίας επεσήμανε ότι η συμμετοχή ή όχι της χώρας του στο δημοσιονομικό σύμφωνο εξαρτάται από τις αποφάσεις των υπουργών, επισημαίνοντας ότι δεν έχουν πολλούς συμμάχους σε αυτό το ζήτημα. Μερικές χώρες εκτός ευρωζώνης δεν ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις της ομάδας του ευρώ και οι περισσότερες χώρες του ευρώ υποστηρίζουν το [αποκλειστικό] μοντέλο». Ερωτηθείς από τον EUobserver αν η Πολωνία απειλεί να μείνει έξω από το σύμφωνο – κάτι που θα ισοδυναμούσε με άλλη μια μεγάλη διάσπαση της Ένωσης – ο υπουργός της χώρας Mikolaj Dowgielewicz δήλωσε ότι θα υπογράψει τη συμφωνία, αν, με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Επισημαίνεται ότι ο Πρωθυπουργός της Πολωνίας Donald Tusk επισκέφθηκε την Ιταλία για να συναντηθεί με τον Πρόεδρο Giorgio Napolitano και τον πρωθυπουργό της χώρας Mario Monti. Σύμφωνα με δηλώσεις του η Πολωνία, που έχει ως στόχο να ενταχθεί στο ευρώ μέσα σε λίγα χρόνια, θα πρέπει να είναι σε θέση να διαμορφώσει τις συζητήσεις για το μέλλον του νομίσματος, ακόμη και αν δεν αποκτήσει δικαιώματα ψήφου στις Ευρωπαϊκές Συνόδους Κορυφής. Ο Πρωθυπουργός της Πολωνίας εξέφρασε επίσης την ανησυχία του για το μονοπώλιο της Γερμανίας και της Γαλλίας σε ό,τι αφορά στις μεταρρυθμίσεις της Ε.Ε., επισημαίνοντας, όμως, ότι δεν πρέπει να επικρίνουμε την ενεργητικότητα της Γαλλίας και της Γερμανίας αλλά να είμαστε και εμείς περισσότερο παρόντες.

Η θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Καθώς οι διαπραγματεύσεις για μια νέα διακυβερνητική συμφωνία για τη δημοσιονομική πειθαρχία έφθαναν στο τελικό στάδιο, τα μέλη του ΕΚ προειδοποιούσαν για τον κίνδυνο διαίρεσης της Ευρώπης και διεύρυνσης του δημοκρατικού χάσματος. Το μη δεσμευτικό ψήφισμα, που υιοθετήθηκε με 521 από τις 695 ψήφους, αμφισβητούσε την αναγκαιότητα της νέας δημοσιονομικής Συνθήκης, επισημαίνοντας ότι ο στόχος της για εξισορρόπηση των εθνικών προϋπολογισμών θα μπορούσε να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα μέσω του κανονικού δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις ομιλίες τους πριν τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας αρκετά μέλη του ΕΚ επέμειναν ότι το κείμενο – το οποίο πρόκειται να υπογραφεί από τους ηγέτες της Ε.Ε. το Μάρτιο – θα είναι όσο το

⁶ euobserver.com, www.euractiv.eu και www.europarl.europa.eu

δυνατόν πιο λεπτομερές και θα συγχωνευθεί στη νομοθεσία της Ε.Ε. μέσα σε πέντε, αλλά κατά προτίμηση, τρία χρόνια. «Αυτή η συμφωνία δεν είναι η πρώτη επιλογή μας για τον τρόπο προσέγγισης του θέματος. Πρέπει να αποφευχθεί μια διάσπαση της Ε.Ε. και τα δικαιώματα όλων των θεσμικών οργάνων της πρέπει να είναι εγγυημένα, σύμφωνα με δηλώσεις του γερμανού κεντροδεξιού ευρωβουλευτή Elmar Brok, ο οποίος συμμετείχε στις διαπραγματεύσεις ως παρατηρητής. Ο Elmar Brok επέμεινε στη σημασία που έχουν τα εκτός ευρωζώνης κράτη και οι εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τάχθηκαν υπέρ του δικαιώματος συμμετοχής τους στις συνόδους κορυφής της ευρωζώνης – αίτημα που περιλαμβάνεται στο ψήφισμα.

Παρόμοια έκκληση έκανε και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Jose Manuel Barroso: «Η ζώνη του ευρώ πρέπει να ενισχυθεί όχι, όμως, εις βάρος της διευρυμένης Ένωσης. Δεν πρέπει να ανεγείρουν νέα διακυβέρνηση και δομές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διάσπαση με τα κράτη μέλη που έχουν την πρόθεση να προσχωρήσουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση στο μέλλον. Ο Jose Manuel Barroso αναφέρθηκε επίσης στην επιμονή της Γερμανίας να τεθεί η δημοσιονομική Συνθήκη σε εφαρμογή πριν τη συμφωνία για το μόνιμο ταμείο διάσωσης της ευρωζώνης (ΕΜΣ) αυτό το καλοκαίρι. «Πρέπει επίσης να έχουμε κατά νου ότι αυτή η συμφωνία αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο ενός ευρύτερου συνόλου ενεργειών για την αντιμετώπιση της κρίσης του δημόσιου χρέους, περιλαμβάνοντας την ενίσχυση του προβλεπόμενου Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, ο οποίος απαιτείται επείγοντως για τη σταθερότητα και τη συνοχή της ζώνης του ευρώ. Οι ευρωβουλευτές που προέρχονται από μικρότερες ομάδες έδειξαν λιγότερη ανοχή στις διαπραγματεύσεις που λαμβάνουν χώρα.

Ωστόσο, ακόμη και σε ορισμένες χώρες που επιθυμούν να υπογράψουν τη συνθήκη (όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. εκτός από τη Βρετανία) η στήριξη στο υπό διαμόρφωση κείμενο δεν είναι βέβαιη. Στη Φινλανδία, χώρα μέλος της ευρωζώνης, οι Σοσιαλδημοκράτες - ένας μικρός εταίρος στον κυβερνητικό συνασπισμό - αντιτίθενται στη συμφωνία. Το ίδιο ισχύει και για το σουηδικό κόμμα των Σοσιαλδημοκρατών, στις ψήφους των οποίων βασίζεται η κυβέρνηση για να εγκρίνει το νομοσχέδιο από το εθνικό κοινοβούλιο. Εν τω μεταξύ, η δυνατότητα του συμφώνου να προκαλέσει δημοψήφισμα στην Ιρλανδία, την Τσεχία και τη Ρουμανία θέτει σε περαιτέρω αβεβαιότητα την επικύρωση της νέας Συνθήκης.

Γ. Το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο: 30 Ιανουαρίου 2012.

Ανακοίνωση των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ⁷

Σήμερα κάναμε σημαντικά βήματα προς την εφαρμογή της συνολικής στρατηγικής μας για την καταπολέμηση της κρίσης:

1. Η Συνθήκη για τη σταθερότητα, το συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση έχει λάβει την τελική της μορφή. Η Συνθήκη πρόκειται να υπογραφεί τον Μάρτιο. Συγχρόνως θα αποφασισθεί ρύθμιση για τη διαδικασία που θα ακολουθείται για την παραπομπή στο Δικαστήριο της ΕΕ των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης προς τη Συνθήκη. Αυτό αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη στενότερη και αμετάκλητη δημοσιονομική και οικονομική ολοκλήρωση και την ισχυρότερη διακυβέρνηση στη ζώνη του ευρώ. Θα ενισχύσει σημαντικά τις προοπτικές για τη δημοσιονομική διατηρησιμότητα και το δημόσιο χρέος στη ζώνη του ευρώ και θα τονώσει την ανάπτυξη.

⁷ <http://www.consilium.europa.eu>

2. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού μηχανισμού σταθερότητας είναι έτοιμη προς υπογραφή και ο στόχος είναι να τεθεί σε ισχύ τον Ιούλιο του 2012. Αυτός ο μόνιμος μηχανισμός αντιμετώπισης της κρίσης θα συμβάλει στην αύξηση της εμπιστοσύνης, της αλληλεγγύης και της δημοσιονομικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ· θα διαθέτει ευρύ φάσμα μέσων και ισχυρή χρηματοπιστωτική βάση. Όπως συμφωνήθηκε το Δεκέμβριο, θα επαναξιολογήσουμε τον Μάρτιο την επάρκεια των πόρων του ΕΤΧΣ και του ΕΜΣ.

3. Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, σημειώνουμε την πρόοδο των διαπραγματεύσεων με τον ιδιωτικό τομέα για την επίτευξη συμφωνίας βάσει των παραμέτρων που συμφωνήθηκαν τον Οκτώβριο. Καλούμε τις ελληνικές αρχές και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να ολοκληρώσουν τις διαπραγματεύσεις για το νέο πρόγραμμα εντός των προσεχών ημερών. Για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας απαιτείται η αμετάκλητη δέσμευση όλων των πολιτικών κομμάτων ως προς το νέο πρόγραμμα. Καλούμε τους υπουργούς οικονομικών μας να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εφαρμογή της συμφωνίας σχετικά με το PSI και για την έγκαιρη έγκριση του νέου προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των πράξεων που θα προηγηθούν, ενόψει της έναρξης εφαρμογής του PSI έως τα μέσα Φεβρουαρίου. Υπενθυμίζουμε ότι το PSI στην Ελλάδα έχει έκτακτο και μοναδικό χαρακτήρα.

4. Χαιρετίζουμε τις τελευταίες θετικές αξιολογήσεις των προγραμμάτων της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας, σύμφωνα με τις οποίες πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια επιδόσεων και τα διαρθρωτικά πρότυπα αναφοράς. Θα συνεχίσουμε να παρέχουμε στήριξη στις χώρες που υπόκεινται σε πρόγραμμα μέχρι να αποκτήσουν εκ νέου πρόσβαση στην αγορά, υπό την προϋπόθεση της επιτυχούς υλοποίησης των προγραμμάτων τους.

5. Επικροτούμε τα μέτρα που αποφάσισαν και έχουν ήδη θέσει σε εφαρμογή η Ιταλία και η Ισπανία για τη μείωση του δημόσιου χρέους και την τόνωση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας και τις καλούμε να συνεχίσουν τις σημαντικές προσπάθειές τους για δημοσιονομική εξυγίανση και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές και η ταχεία εφαρμογή τους θα ενισχύσουν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ιταλία και την Ισπανία, καθώς και στη ζώνη του ευρώ συνολικά.

Αγγλικός Τύπος

Σύμφωνα με δημοσιεύματα στον αγγλικό τύπο, για σχεδόν 60 χρόνια, οι Γερμανοί θεωρούσαν ευθύνη τους τη συμμετοχή σε μια σύγχρονη Ευρώπη. Σήμερα, ευθύνη της Γερμανίας είναι να συνδράμει στη διάσωση της Ευρώπης καθώς θεωρείται η μόνη χώρα της Ένωσης που μπορεί να βγάλει την Ευρώπη από την κρίση και να την οδηγήσει στην αναγέννησή της. Η Ευρώπη κινείται από μία μερική λύση σε άλλη, κερδίζοντας χρόνο χωρίς ωστόσο να επιλύει τα αλληλένδετα προβλήματα του δημόσιου χρέους, των τραπεζών και της ανταγωνιστικότητας. Η Γερμανία πρόσφατα τέθηκε υπέρ μιας νέας δημοσιονομικής Συνθήκης στο πλαίσιο ενός ανανεωμένου ευρωπαϊκού σχεδίου. Η Καγκελάρια Angela Merkel, ενώ γνωρίζει ότι οι Γερμανοί δεν επιθυμούν να δαπανήσουν χρήματα, είναι βαθύτατα προσηλωμένη στην ευρωπαϊκή της ταυτότητα και αποφασισμένη να προσφέρει στήριξη αν αυτή συνοδεύεται από ένα εφικτό σχέδιο.

Επιπλέον, ο βρετανικός τύπος αναφέρθηκε στην ελληνική κρίση και τις συνομιλίες του πρωθυπουργού με τους ιδιώτες πιστωτές για κούρεμα μέχρι και 50% του ελληνικού χρέους ενώ παράλληλα πραγματοποιήθηκαν και διαπραγματεύσεις με εκπροσώπους από

την Ε.Ε., το ΔΝΤ και την ΕΚΤ για ένα νέο πακέτο διάσωσης. Γίνεται αναφορά στους Έλληνες βουλευτές που είναι αντίθετοι στο αίτημα της τρόικας για περαιτέρω περικοπές μισθών και μειώσεις του ελάχιστου μισθού. Χαρακτηριστικά αναφέρεται από κυβερνητικές πηγές ότι «Η τρόικα δεν φαίνεται να είναι διατεθειμένη να δεχθεί οποιεσδήποτε διαπραγματεύσεις σχετικά με τη μείωση του κατώτατου μισθού». «Κανένα πολιτικό κόμμα δεν είναι πρόθυμο να συμφωνήσει σε περικοπές των μισθών την οποία θεωρούν κόκκινη γραμμή που απλά δεν πρόκειται να περάσουν».

Τέλος, ο βρετανικός τύπος ασχολήθηκε με την υποβάθμιση της Γαλλίας από ΑΑΑ σε ΑΑ όπως προέκυψε από τις αξιολογήσεις του οργανισμού Standard & Poors, υποστηρίζοντας ότι αυτή η υποβάθμιση πιθανό να αποβεί καταστροφική για την επανεκλογή του νυν Προέδρου Nicolas Sarkozy. Θεωρήθηκε ότι θα μπορούσε να οδηγήσει σε φαινόμενα ντόμινο για τις διαβαθμίσεις των χρεών των γαλλικών και ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Κατ' επέκταση η Γαλλία, η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία στην Ε.Ε., ως ένας από τους κύριους εγγυητές του ταμείου διάσωσης της ευρωζώνης, θα μπορούσε να επηρεάσει την αξιοπιστία του ίδιου του ταμείου. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ένας Γάλλος αξιωματούχος δήλωσε ότι η υποβάθμιση ήταν «σαν σύγκρουση σιδηροδρομικού συρμού σε αργή κίνηση. Όλοι ήξεραν ότι θα συμβεί. Δεν μπορούσε τίποτα να το σταματήσει. Το μόνο που μπορεί να γίνει είναι να ελπίζουμε ότι ο αριθμός των νεκρών θα είναι περιορισμένος».

- Ph. Inman and H. Smith, "Pressure mounts on Greeks over debt talks", The Guardian, 31/01/2012.
- J. Lichfield, "Domino effect feared for Europe", The Independent, 14/01/2012.
- R. Zoellick, "A blueprint for Germany to save the Eurozone", Financial Times, 24/01/2012.

Γαλλικός τύπος

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου, οι Ευρωπαίοι είναι σήμερα πιο διασπασμένοι από ποτέ σχετικά με το μέλλον της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, με τη Γερμανία να αρνείται στενότερη συνεργασία και τη Βρετανία και την Ουγγαρία να προτάσσουν τα εθνικά τους συμφέροντα. Επιπλέον, οι Ευρωπαίοι για πρώτη φορά διαπραγματεύονται μια διακυβερνητική Συνθήκη εκτός του κοινοτικού πλαισίου. Η πλειοψηφία των κρατών μελών και των μελών του ΕΚ καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανησυχούν πλέον ότι η ανάπτυξη αυτής της εκτός πλαισίου κοινότητας θα οδηγήσει σε μια Ευρώπη δύο ταχυτήτων, η οποία εξαλείφει το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως συν-νομοθέτη. Παρόλο που ο Γάλλος Πρόεδρος Nicolas Sarkozy δήλωσε το Δεκέμβριο ότι υπάρχουν πλέον δύο Ευρώπες, οι περισσότεροι από τους συνεργάτες του πιστεύουν ότι ένας τέτοιος διαχωρισμός, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκούς διαβούλευσης, συμβάλλει στην οπισθοδρόμηση. Ο Πρωθυπουργός της Πολωνίας Donald Tusk σε ομιλία του λίγο πριν την ολοκλήρωση της Προεδρίας της Ε.Ε. εξέφρασε ξεκάθαρα αυτήν την ανησυχία και απηύθυνε έκκληση για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού πολιτικού συστήματος στο πλαίσιο της κοινοτικής μεθόδου.

Σύμφωνα με άλλα δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου, η αναχρηματοδότηση των τραπεζών παρέχει μόνο μερική και ελλιπή υποστήριξη προς τα κράτη. Η περιφέρεια πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές προσαρμογής και το κέντρο να προσφέρει εγγυήσεις υποστήριξης και σταθερότητας. Το βασικό πρόβλημα είναι ότι αυτοί οι δύο στόχοι φαίνονται ασυμβίβαστοι. Η συζήτηση για τα ευρώ-ομόλογα γίνεται εις μάτην μεταξύ των

υποστηρικτών της μαζικής παρέμβασης που δεν ανησυχούν για το μέλλον και σε εκείνους που πιστεύουν ότι ο κίνδυνος των χαλαρών προϋπολογισμών παραλύει εντελώς την Ε.Ε. Προτείνεται μια ενδιάμεση λύση που προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα για τα ευρωομόλογα: η συγκέντρωση του βραχυπρόθεσμου χρέους, δηλαδή διάρκειας μικρότερης του ενός έτους. Προτείνεται τα ευρωομόλογα να εκδίδονται από έναν ανεξάρτητο ευρωπαϊκό οργανισμό και να αντικαταστήσουν τα εθνικά τους ισοδύναμα. Η συνολική έκδοση κάθε χώρας θα πρέπει να περιορίζεται στο 10% του ΑΕΠ της χώρας, ενώ τα ευρωομόλογα θα έχουν κοινή εγγύηση. Τα κράτη-μέλη θα διατηρήσουν τα δικά τους μακροπρόθεσμα χρέη. Με τον περιορισμό στο 10% του ΑΕΠ, ένα υπόβαθρο της τάξης των €100 έως €200 δισεκατομμυρίων θα ήταν αρκετό για να εξασφαλίσει την ασφάλεια των ευρωομολόγων, ακόμη και με τα χειρότερα σενάρια για την Ισπανία ή την Ιταλία. Η ζήτηση για αυτό το είδος προϊόντος θα ήταν πολύ ισχυρή, ιδιαίτερα από τις τράπεζες και τους επενδυτές της Ασίας. Τα ευρωομόλογα έχουν άμεσο αντίκτυπο στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στη ζώνη του ευρώ.

Τέλος, σύμφωνα με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, η νέα Συνθήκη θα σήμαινε επιπλέον υψηλό κόστος για τη Γαλλία. Η σταθεροποίηση του χρέους απαιτεί μια προσπάθεια αποκατάστασης ήδη 60 δισεκατομμυρίων στη Γαλλία. Αυτή η Συνθήκη θα το αυξήσει κατά 100 δισ. στη μέση μιας προεκλογικής περιόδου, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι όλα αυτά τα κριτήρια των οικονομικών νόμων την τελευταία δεκαετία έχουν κηρυχθεί αντισυνταγματικά. Τα μέτρα για να αποφευχθεί η διάσπαση της ευρωζώνης απαιτούν επείγοντως τη γνωστή τροποποίηση της Συνθήκης: η ενοποίηση του προϋπολογισμού πρέπει να ενισχυθεί σε ένα πλαίσιο που να συνδυάζει τους στόχους της σταθερότητας και της ανάπτυξης, η οικονομική αλληλεγγύη πρέπει να κυριαρχεί στη διακυβέρνηση ενώ μια πιο δημοκρατική και κοινοτικοποιημένη ΟΝΕ πρέπει να συσταθεί για την αποκατάσταση της ανάπτυξης και τη μείωση των εσωτερικών ανισορροπιών της.

- Giuliani J.-D., "Europe: l'horizon pourrait bien s'éclaircir", Le Monde, 31/1/2012.
- Hellwig C. & Philippon T., "L'Europe a besoin d'eurobills", Le Monde, 30/1/2012
- Lanathoua M., "Projet de traité intergouvernemental: égarements européens face à la crise", 30/1/2012

Γερμανικός Τύπος

Με όχι και τόσο αισιόδοξα μηνύματα αποχαιρετούν το 2011 οι γερμανικές εφημερίδες, καθώς διαβλέπουν «μεγαλύτερα ρήγματα στην Ευρώπη», «Οι Νότιοι κακολογούν την υποτιθέμενη υπεροψία του Βορρά. Οι Βόρειοι διαμαρτύρονται για την υποτιθέμενη οκνηρία του Νότου. Και όλοι μαζί γκρινιάζουν για την κυριαρχία των Γερμανών» καταλήγει ο σχολιαστής της οικονομικής επιθεώρησης της Handelsblatt. Δέκα χρόνια πέρασαν από τότε που οι πολίτες δώδεκα ευρωπαϊκών χωρών κράτησαν στα χέρια τους για πρώτη φορά το ευρώ. Κατά πόσο αποτελεί επιτυχία ή ιστορική παρεκτροπή η καθιέρωση του ενιαίου νομίσματος, ταλανίζει ιδιαίτερα το γερμανικό τύπο το νέο έτος. Ο απόηχος των δημοσιευμάτων εγείρει συναισθήματα αβεβαιότητας καθώς η πεποίθηση ότι το ευρώ είναι ένα σταθερό νόμισμα με μέλλον πλήττεται ενώ η εμπιστοσύνη ότι η πολιτική θα είναι σε θέση να επιλύσει τις κρίσεις εξανεμίζεται μέρα με τη μέρα.

Η Γερμανία σύμφωνα με έρευνες παρουσιάζει σημάδια ανάπτυξης τόσο στον τομέα της απασχόλησης με την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την αύξηση οικονομικών μεταναστών από την Ε.Ε. με οφέλη στη βιομηχανία και στο εμπόριο.

Άκρως ανταγωνιστική και κατά βάση υγιής, αποτελεί παράδειγμα χώρας επιτυχούς πορείας στην ευρωζώνη. Η επιτυχία αυτή αγοράστηκε με ακριβή με την κοινή μοίρα της νομισματικής ένωσης, ωστόσο απολαμβάνει πλεονεκτήματα ως πυρήνας λήψεως αποφάσεων για το μέλλον της Ε.Ε. Πόσο θα κρατήσει τη λάμψη μιας πραγματικής ανάπτυξης ενώ αποτελεί αμφιλεγόμενο ζήτημα στους επιστημονικούς κύκλους της χώρας αλλά και διεθνώς. Είναι γεγονός πάντως, όπως διαπιστώνεται καθημερινά στα δημοσιεύματα, ότι τα κέντρα λήψης των αποφάσεων έχουν μετατοπιστεί: η Δανία ανέλαβε την προεδρία της Ε.Ε. για το πρώτο εξάμηνο του 2012, αλλά στη φάση που διανύει σήμερα η Ε.Ε., η εκ περιτροπής προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ελάχιστα επηρεάζει τις εξελίξεις. Μέρκελ και Σαρκοζί δίνουν τον τόνο στην ευρωζώνη, ενώ για τα υπόλοιπα φροντίζει ο μόνιμος πρόεδρος του Συμβουλίου Herman Van Rompuy, με εμφανή τη δυσaréσκεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Έντονες επικρίσεις στο σχέδιο του δημοσιονομικού συμφώνου που επεξεργάζονται οι χώρες της ευρωζώνης διατυπώνουν οι ευρωβουλευτές, οι οποίοι διαπιστώνουν περιορισμό της συμμετοχής του Ευρωκοινοβουλίου.

Ιδιαίτερα αυστηρή γλώσσα χρησιμοποιεί ο γερμανικός τύπος για την Ελλάδα, ενώ η αβεβαιότητα και η ανησυχία για τις εξελίξεις στο ζήτημα του ελληνικού χρέους παραμένουν σημεία αναφοράς στις σελίδες του, τροφοδοτώντας σενάρια και αυστηρή κριτική. Κοινή εκτίμηση ότι η παραμονή της χώρας στην ευρωζώνη είναι επισφαλής, ενώ συμμερίζονται το φόβο για αλυσιδωτή αντίδραση και στην υπόλοιπη ευρωζώνη, αν αποχωρήσει η Αθήνα. Εταιρίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων κερδοσκοπούν και ποντάρουν στη χρεοκοπία της Ελλάδας, τιτλοφορείται άρθρο στην ηλεκτρονική έκδοση του Spiegel. «Σε πιθανή χρεοκοπία της θα κέρδιζαν πολλά χρήματα», σημειώνει το Spiegel επικαλούμενο αναφορές σε πολλά μέσα ενημέρωσης. «Η Ελλάδα παραμένει το κεντρικό πρόβλημα» είναι ο τίτλος πρωτοσέλιδου δημοσιεύματος στην Die Welt (12.1.2012), «Η αντίστροφη μέτρηση έχει αρχίσει για την Ελλάδα», αναφέρει η Berliner Morgenpost (12.1.2012), που κρίνει επιτακτική την ανάγκη άμεσης χρηματοδότησης της Αθήνας.

Τα σενάρια υποβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας εννέα ευρωπαϊκών χωρών συμπεριλαμβανομένου της Γαλλίας και της Αυστρίας δημιουργούν εκ νέου αναστάτωση στο γερμανικό τύπο, παρόλο που αναμενόταν από τα τέλη Δεκεμβρίου. Αυτό που για εβδομάδες θεωρείτο ως δεδομένο στους οικονομικούς κύκλους, η Standard and Poor's το έκανε και επισήμως γνωστό. Η Γαλλία έχασε το τριπλό Α και μπήκε σε αρνητική επιτήρηση για ένα τρίμηνο. Ο τύπος είναι ευερέθιστος και η κίνηση αυτή αν και αναμενόμενη θεωρήθηκε μια κατά μέτωπο επίθεση εναντίον της γερμανικής στρατηγικής της ευρω-διάσωσης. Κάνουν λόγο για κακή χρονική στιγμή και ελλιπή γνώση. Ο Nicolas Sarkozy έχει μείνει πίσω εν αναμονή εκλογικής αναμέτρησης και της Συνόδου κορυφής της 30ης Ιανουαρίου, ενώ η διαπραγματευτική θέση της Γερμανίας σχετικά με την επιβολή του φόρου χρηματοπιστωτικών συναλλαγών είναι ισχυρότερη από ποτέ. Οι υποστηρικτές του δημοσιονομικού συμφώνου τονίζουν ότι πρέπει να εφαρμοστεί άμεσα.

- Annika Reinert, Totgesagte leben länger, 30.12.2011, Handelsblatt
- Autor Claus Döring, «KOMMENTAR – AUF EIN NEUES: Die Welt auf "watch"», Nummer 253, 31.12.2011 Seite 1, Börsen-Zeitung
- Frank Bremser, Schuldenkrise: Für griechische Notenbank wäre Euro-Austritt die "Hölle", 02.01.2012, Financial Times Deutschland

- Autor ks Frankfurt, Beschäftigung erreicht neuen Höchststand, 03.01.2012, Börsen-Zeitung, , Nummer 1
- ERIC GAILLARD, Herabstufungen von EU-Staaten: Chefvolkswirt der Deutschen Bank sieht Euro-Rettungsschirm in Gefahr, 5.01.2012, © Bild: 2011 Reuters
- Jan Dams und Jan Hildebrand, Flächendeckende Herabstufung Ratingriese bestraft deutsche Euro-Rettungsstrategie, 16.01.2012 Welt
- Jan Mallien, Verlorene Top-Bonität: Rettungsschirm in Turbulenzen, 16.01.2012, Handelsblatt
- Haidy Damm, Euro-Musterschülerin Merkel, 16.01.2012, neues deutschland
- Georg Ismar, dpa, "Attacken auf den Euro", 16.01.2012, oberpfalznetz.de

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Βερέμης Θ., «Η δύσκολη ταξινόμηση», *Η Καθημερινή*, 29/01/2012.
- Βερέμης Θ., «Πενία πολιτικής ηγεσίας», *The Athens Review of Books*, τεύχος 25, Ιανουάριος 2012.
- Βλαχούτσικος Χ. και Κουλουμπής Θ., «Εθνική κυριαρχία: μύθος και πραγματικότητα», *Η Καθημερινή*, 31/12/2011.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Η Ελλάδα ως ευρωπαϊκή δημοκρατία. Η αποτυχία του εξευρωπαϊσμού και η λογική του πολιτικού μας συστήματος.», *ΤΑ ΝΕΑ*, 22/12/2011.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Ο ρόλος του Κώστα Σημίτη, ο Γιάννος Κρανιδιώτης και το Ελσίνκι. Ποιος έβαλε την Κύπρο στην ΕΕ», *ΤΑ ΝΕΑ*, 13/01/2012.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Συνιστά επιλογή η έξοδος της Ελλάδας από την Ευρωζώνη;», *The Athens Review of Books*, τεύχος 25, Ιανουάριος 2012.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Το κοινωνικό πρόβλημα της Ελλάδας και οι θεμελιακές συνθήκες της ΕΕ. Ευρώπη της αλληλεγγύης ...», *ΤΑ ΝΕΑ*, 27/01/2012.
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Χρονιά (ευσεβών πόθων) για διάλυση του ευρώ το 2012. Το απεχθές έτος 2011», *ΤΑ ΝΕΑ*, 2/01/2012.
- Κουλουμπής Θ., «Προτεραιότητες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής το 2012», *Η Καθημερινή*, 15/01/2012.
- Τσουκαλής Λ., «Η Ευρώπη σε επικίνδυνο σταυροδρόμι», *The Athens Review of Books*, τεύχος 25, Ιανουάριος 2012.

ΞΕΝΟΣ

- "Eurozone 'back in recession this year'", *The Independent*, 20/01/2012.
- "Eurozone bailout fund downgraded", *The Independent*, 17/01/2012.
- "Eurozone crisis live: EU summit optimism tested by record unemployment", *The Guardian*, 31/12/2012.
- "Eurozone debt crisis: the key charts you need to understand what's happening", *The Guardian*, 9/01/2012.
- "Eurozone: cut to the core", *The Guardian*, 16/01/2012.
- Beattie A., "Budget overlord will not solve eurozone woes", *Financial Times*, 30/01/2012.
- Beattie A., "IMF takes tougher stance over Greek debt", *Financial Times*, 25/01/2012.
- Brown G., "Europe's three-dimensional crisis", *The Guardian*, 26/01/2012.
- Ewing J., "In Davos, Europe is pressed for debt crisis solution", *International Herald Tribune*, 28/01/2012.

- Jones S. and Bingham C., "Hedge funds give Greek bonds wide berth", *Financial Times*, 24/01/2012.
- Jones S., "Greek debt talks open Pandora's box", *Financial Times*, 18/01/2012.
- Milne R., "Greek unknowns feed contagion fears", *Financial Times*, 20/01/2012.
- Münchau W., "Fiscal treaty could trigger a debt explosion", *Financial Times*, 29/01/2012.
- Peel Q. and Hope K., "Greek debt talks edge closer to deal", *Financial Times*, 27/01/2012.
- Provopoulos G., "Timely Greek lessons on the eurozone crisis", *Financial Times*, 23/01/2012.
- Smith H., "Greek bankruptcy threat looms as debt restructuring talks break down", *The Guardian*, 14/01/2012.
- Spiegel P. and Hope K., "Call for EU to control Greek budget", *Financial Times*, 27/01/2012.
- Spiegel P. and Hope K., "Greek fury at plan for EU budget control", *Financial Times*, 29/01/2011.
- Spiegel P., "Monti and Papademos see their paths diverge", *Financial Times*, 20/01/2012.
- Stephens Ph., "Europe rests on Monti's shoulders", *Financial Times*, 26/01/2012.
- Stewart H., "Economics in 2012: no gain, just pain as austerity brings misery to all", *The Guardian*, 1/01/2012.
- Stewart H., "Eurozone unemployment hits new record", *The Guardian*, 6/1/2012.
- Stewart H., "Eurozone's fate hangs on whether French humiliation turns to anger", *The Guardian*, 14/01/2012.
- Wigglesworth R. and Hope K., "Greek asset sales behind target", *Financial Times*, 30/01/2012.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Marcu A., "Post Durban: Moving to a fragmented carbon market world?", CEPS Commentary, 22/12/2011, www.ceps.eu.
- Emerson M., "The Arab Spring – Is it a Revolution?", CEPS Commentary, 22/12/2011, www.ceps.eu.
- Gros D., "The decline and fall of the euro?", CEPS Commentary, 12/01/2012, www.ceps.eu.
- Gnedina E. and Sleptsova E., "Eschewing Choice: Ukraine's Strategy on Russia and the EU", CEPS Working Document No. 360, 13/01/2012, www.ceps.be.
- Makarychev A. and Deviatkov A., "Eastern Partnership: Still a missing link in EU strategy?", CEPS Commentary, 13/01/2012, www.ceps.be.
- Teusch J., Behrens A. and Egenhofer Ch., "The Benefits of Investing in Electricity Transmission: A Case Study of Northern Europe", CEPS Special Report, 16/01/2012, www.ceps.eu.
- De Grauwe P. and Ji Y., "Mispricing of Sovereign Risk and Multiple Equilibria in the Eurozone", CEPS Working Document No. 361, 20/01/2012, www.ceps.eu.
- Fujiwara N., "Sector-specific Activities as the Driving Force towards a Low-Carbon Economy: From the Asia-Pacific Partnership to a Global Partnership", CEPS Policy Brief No 262, www.ceps.be.

- Fritsch O., Radaelli Cl., Schrefler L. and Renda A., "Regulatory Quality in the European Commission and the UK: Old questions and new findings", CEPS Working Document No. 362, www.ceps.be.
- Mijs A. and Schout A., "Views on the Commission's Draft EU Budget: Excessively ambitious or overly timid?", EPIN Working Paper No. 32, 27/01/2012, www.ceps.be.
- Biscop S., Balfour R. and Emerson M., "An Arab Springboard for EU Foreign Policy?", Egmont Paper No. 54, 31/01/2012, www.ceps.be.
- Lannoo K., "The Commission's CRD IV requires a deeper reading", CEPS Commentary, 31/01/2012, www.ceps.be.
- Emmanouilidis J.A. and Zuleeg F., "Thinking beyond a fiscal union", EPC Commentary, 20/12/2011, www.epc.eu.
- Pascouau Y. and McLoughlin Sh., "EU Single Permit Directive: a small step forward in EU migration policy", EPC Policy Brief, 24/01/2012, www.epc.eu.
- Balfour R., Bailes A. and Kenna M., "The European External Action Service at work - How to improve EU foreign policy", EPC Issue Paper No. 67, 25/01/2012, www.epc.eu.
- "Eco-innovation and resource efficiency: gains from reforms", EPC, 26/01/2012, www.epc.eu.
- "Towards an Eco-Efficient Europe", EPC Newsletter, 26/01/2012, www.epc.eu.
- Ahtonen A. and Chiorean-Sime S., "Green revolution: making eco-efficiency a driver for growth", EPC Issue Paper No. 68, 26/01/2012, www.epc.eu.
- Zuleeg F. and Emmanouilidis J.A., "Escaping Europe's Catch 22", EPC Commentary, 30/01/2012, www.epc.eu.
- Biscop S., Balfour R. and Emerson M., "An Arab Springboard for EU foreign policy?", Egmont Paper No. 54, 31/01/2012, www.epc.eu.
- Pascouau Y., "The Schengen evaluation mechanism and the legal basis problem: breaking the deadlock", EPC Policy Brief, 31/01/2012, www.epc.eu.
- Clarke Ch., "The EU and migration: A call for action", CER essay, 1/12/2011, <http://www.cer.org.uk>.
- Brady H., "Saving Schengen: How to protect passport-free travel in Europe", CER, 20/01/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Barysch K. (ed.), "Three views on modernisation and the rule of law in Russia", CER essays, 23/01/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Valasek T., "The US declares peace in Europe, prematurely", CER Bulletin article, 26/01/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Whyte Ph., "Why an EU financial transactions tax is a red herring", CER Bulletin article, 26/01/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Simon Tilford, "Needed: A growth strategy for Europe", CER Bulletin article, 26/01/2012, <http://www.cer.org.uk>.
- Tsakiris Th., "The Battle of the Pipelines: The Need for a Greek Plan B", ELIAMEP Briefing Note No. 6, December 2011, www.eliamep.gr.
- Tzogopoulos G., "Greek journalists and the financial crisis", ELIAMEP Briefing Note No. 7, December 2011, www.eliamep.gr.
- Μαλλιάρης Α., «Ανάλυση της Απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Προσφυγή της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας κατά της Ελλάδος», Κείμενο Εργασίας No. 25, Ιανουάριος 2012, www.eliamep.gr.

- Venetis E. and Tzogopoulos G., "US military withdrawal from Iraq", ELIAMEP Briefing Note No. 9, December 2011, www.eliamep.gr.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Bäckman O. & Bergmark Å., "Escaping welfare? Social assistance dynamics in Sweden", *Journal of European Social Policy* December
- Cantillon B., "The paradox of the social investment state: growth, employment and poverty in the Lisbon era", *Journal of European Social Policy* December 2011 21. Abstract: After the European Year for Combating Poverty and Social Exclusion, on the eve of the elaboration of policies designed to help reach the Europe 2020 target of lifting 20 million people out of poverty, it is important to take stock of the outcomes of the Lisbon agenda for growth, employment and social inclusion. The question arises why, despite growth of average incomes and of employment, poverty rates have not gone down, but have either stagnated or even increased. In this paper we identify the following trends: rising employment has benefited workless households only partially; income protection for the working-age population out of work has become less adequate; social policies and, more generally, social redistribution have become less pro-poor. These observations are indicative of the ambivalence of the Lisbon Strategy and its underlying investment paradigm.
- De Flers N. A. & Müller P., "Dimensions and Mechanisms of the Europeanization of Member State Foreign Policy: State of the Art and New Research Avenues", Volume 34, Issue 1, 2012 *Journal of European Integration*. Abstract: The concept of Europeanization is relevant also to the foreign policy realm, as it facilitates an exploration of the distinctiveness of the foreign policies of states which are members of the European Union (EU). Reviewing the state of the art in the Europeanization of foreign policy, this article illustrates that the concept of Europeanization, albeit in a refined form, is a useful tool for examining the complex interactions and linkages between the EU and national levels in European foreign policy-making. Considering policy-learning and socialization as key mechanisms that drive the Europeanization of foreign policy in both its uploading and its downloading dimensions, this article provides a further clarification of how the Europeanization of foreign policy works and can be analyzed. It highlights particularly interesting avenues for future research by elaborating on important issues such as operationalization and the scope conditions for learning and socialization.
- De Graaf-Zijl M. & Nolan B., "Household joblessness and its impact on poverty and deprivation in Europe", *Journal of European Social Policy* December 2011 21.
- De Maillard J. & Smith A., "Projecting national preferences: police co-operation, organizations and politics", *Journal of European Public Policy* Volume 19, Issue 2, 2012. Abstract: Policing policy in member states of the European Union (EU) increasingly overlaps with the latter's laws and policies, but what causes how national actors set and 'project' their respective positions within EU decision-making? Based upon research into the French and British cases in this field over the 2000s and sociological public policy theory, our analysis reveals that while these states formally share strongly centralized systems of co-ordination based on specialized ministries and interministerial mediation, considerable differences exist over the type of inter-

administrative competition within each civil service and the linkages to politics this entails. Although national administrations and police forces in both countries have reorganized to engage in EU negotiations, intra-policy community tensions are much greater in France than in Britain. Secondly, the piece shows why British preference formation and projection in this sector is more systematically shaped by parliamentary, media and interest group scrutiny than its French counterpart.

- De Ville F., "Explaining the Genesis of a Trade Dispute: the European Union's Seal Trade Ban", Volume 34, Issue 1, 2012 *Journal of European Integration*.
- Fossati F., "The effect of integration and social democratic welfare states on immigrants' educational attainment: a multilevel estimate", *Journal of European Social Policy* December 2011 21. Abstract: Through the analysis of 22 European countries and Canada, this article seeks to investigate the assumption that political macro level variables such as welfare state systems and immigration regimes shape the conditions encountered by young immigrants and thus have an impact on their school performance. The results show that native students benefit from social-democratic welfare states and immigration-friendly integration regimes, whereas immigrant students underperform under these types of regimes. Thus, while the finding for native students supports the argument found in the body of literature, claiming that social-democratic welfare states lead to a reduction in inequality and to less stratification, the findings for immigrant students suggest that positive discrimination may under some circumstances lead to a counterproductive result. The argument is tested with a multilevel modelling procedure on three levels (student, school and country) based on different data sources.
- García B. & Weatherill S., "Engaging with the EU in order to minimize its impact: sport and the negotiation of the Treaty of Lisbon", *Journal of European Public Policy* Volume 19, Issue 2, 2012.
- Ghysels J. & Van Lancker W., "The unequal benefits of activation: an analysis of the social distribution of family policy among families with young children", *Journal of European Social Policy* December 2011 21
- Golub J., "Cheap dates and the delusion of gratification: are votes sold or traded in the EU Council of Ministers?", *Journal of European Public Policy* Volume 19, Issue 2, 2012 *Journal of European Public Policy* Volume 19, Issue 2, 2012. Abstract: Each year, small Member States receive a disproportionate share of the European Union's (EU's) budget. A prominent explanation for this is that Council decision-making involves a healthy dose of vote selling, whereby large Member States offer small states generous fiscal transfers in exchange for influence over policy. But nobody has investigated whether net budget contributors actually get anything for their money. In this paper I identify the vote selling model's observable implications and find virtually no evidence consistent with Council cash-for-votes exchanges. I also show that a compromise model – the leading model of EU decision-making to date – modified to incorporate vote selling does not outperform a standard one that assumes votes are traded rather than sold. Taken together, the results suggest that Council decision-making operates with little or no vote selling, and that regardless of whatever they think they might be buying, net budget contributors get little or nothing in return for their money. These findings call for further investigation into how Member States approach the issue of fiscal transfers, and into the factors other than formal voting weight that affect the power of actors engaged in EU decision-making.

- Hanretty C. & Koop C., **“Measuring the formal independence of regulatory agencies”**, Journal of European Public Policy Volume 19, Issue 2, 2012. Abstract: While the literature on delegation has discussed at length the benefits of creating independent regulatory agencies (IRAs), not much attention has been paid to the conceptualization and operationalization of agency independence. In this study, we argue that existing attempts to operationalize the formal political independence of IRAs suffer from a number of conceptual and methodological flaws. To address these, we define what we understand by independence, and in particular formal independence from politics. Using new data gathered from 175 IRAs worldwide, we model formal independence as a latent trait. We find that some items commonly used to measure independence – notably, the method used to appoint agency executives and the scope of the agency's competences – are unrelated to formal independence. We close by showing that our revised measure partially changes conclusions about the determinants and consequences of formal independence.
- Haverland M. & Liefferink D., **“Member State interest articulation in the Commission phase. Institutional pre-conditions for influencing ‘Brussels’”**, Journal of European Public Policy Volume 19, Issue 2, 2012.
- Jensen C., **“Labour market- versus life course-related social policies: understanding cross-programme differences”**, Journal of European Public Policy Volume 19, Issue 2, 2012.
- Pacheco Pardo R., **“Normal Power Europe: Non-Proliferation and the Normalization of EU's Foreign Policy”**, Volume 34, Issue 1, 2012 Journal of European Integration. Abstract: The European Union (EU) has alternately been described as a civilian, normative and ethical power. Even though these conceptualizations differ among themselves, they share a positive view of the EU as a foreign policy actor guided by the common good and disinclined to use military power. This article argues that these conceptualizations do not accurately capture the foreign policy behaviour of the EU. Similarly to other powers, the EU is a self-interested actor seeking to maximize its own security. To this end, it mixes the use of military and non-military means as necessary. Hence, the EU is a normal power, no different from other polities striving to minimize external threats to their security. Its ‘non-proliferation of weapons of mass destruction (WMD)’ policy will serve as case study to show that the EU is a normal power.
- Perkins R. & Neumayer E., **“Does the ‘California effect’ operate across borders? Trading- and investing-up in automobile emission standards”**, Journal of European Public Policy Volume 19, Issue 2, 2012.
- Puetter U., **“Europe's deliberative intergovernmentalism: the role of the Council and European Council in EU economic governance”**, Journal of European Public Policy Volume 19, Issue 2, 2012. Abstract: The European Union's (EU's) responses to the economic and financial crisis provided a vigorous illustration for how the role of the Union's core intergovernmental bodies – the European Council and the Council – has evolved in recent years. The European Council has emerged as the centre of political gravity in the field of economic governance. The Council and the Eurogroup fulfil a crucial role as forums for policy debate. The emphasis on increased high-level intergovernmental policy co-ordination is the reflection of an integration paradox inherent to the post-Maastricht EU. While policy interdependencies have grown, member state governments have resisted the further transfer of formal competences to the EU level and

did not follow the model of the Community method. Instead, they aim for greater policy coherence through intensified intergovernmental co-ordination. Given its consensus dependency, this co-ordination system can best be conceptualized as deliberative intergovernmentalism.

- Ripoll Servent A., **“Playing the Co-Decision Game? Rules' Changes and Institutional Adaptation at the LIBE Committee”**, Volume 34, Issue 1, 2012 Journal of European Integration.
- Vandenbroucke F. & Vleminckx K., **“Disappointing poverty trends: is the social investment state to blame?”**, Journal of European Social Policy December 2011 21.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 20/2/2012: Το Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών μελετών και Ερευνών, το Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, το IOBE και η Κίνηση Πολιτών για μια Ανοιχτή Κοινωνία διοργανώνουν συνέδριο με θέμα **«Η Ευρώπη και η Ελλάδα αλλάζουν»** στο πλαίσιο των εκδηλώσεων MEGARON plus, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.
- 16/2/2012: Με αφορμή τη συμπλήρωση των 60 ετών από την ένταξη της Ελλάδας στο NATO το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) διοργανώνει ημερίδα με θέμα **«Ελλάδα και NATO: Παρόν και μέλλον»**. Επίσημοι ομιλητές στην ημερίδα θα είναι ο Υπουργός Εξωτερικών Σταύρος Δήμας και ο Γενικός Γραμματέας του NATO Anders Fogh Rasmussen. Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.
- 14/2/2012: Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και η Πρεσβεία του Βασιλείου της Ολλανδίας στην Αθήνα διοργανώνουν ανοιχτή εκδήλωση με θέμα: **«Εμπειρίες επιτυχημένης ένταξης σε Ελλάδα και Ολλανδία»**. Χαιρετισμός: κ. Kees van Rij, Πρέσβης του Βασιλείου της Ολλανδίας στην Αθήνα. Ομιλητές: Δρ. Kader Abdolah, συγγραφέας και Δρ. Γκαζμέντ Καπλάνι, δημοσιογράφος/συγγραφέας. Τη συζήτηση θα συντονίσει η Καθηγ. Αντιγόνη Λυμπεράκη, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Επιστημονική Συνεργάτης, ΕΛΙΑΜΕΠ. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στα αγγλικά (ώρα 17.00-19.00) στο Γραφείο Αθηνών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Αμαλίας 8). Θα υπάρχει ταυτόχρονη διερμηνεία από και προς τα ελληνικά και αγγλικά
- 10-11/2/2012: Το Ινστιτούτο Ερευνών & Πολιτικής Στρατηγικής για την Ανάπτυξη & τη Διακυβέρνηση (ΙΝΕΡΠΟΣΤ) οργανώνει διημερίδα με θέμα **«Ελλάδα 2012 – 2020. Προοδευτική Επανεκκίνηση: από την Κρίση στη Λύση»**, Αμφιθέατρο Πολεμικού Μουσείου.
- 13/2/2012: Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία» διοργανώνει ομιλία του William Outhwaite, καθηγητή Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Newcastle με θέμα **“Continuities and Discontinuities in Habermas' Relation to Historical Materialism”**. Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 6/2/2012: Το Ινστιτούτο Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών ΙΣΤΑΜΕ πραγματοποιεί διάλεξη, στο πλαίσιο του Κύκλου Διαλέξεων Σύγχρονου Κοινωνικού Προβληματισμού 2011 – 2012, με θέμα **«Επιχειρηματικότητα και Ανάπτυξη του 2020 στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης»**. Ομιλητής: Αντώνης Μαρκόπουλος (Ειδικός Γραμματέας Ψηφιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας). Συντονιστής: Β. Μαγκλάρας (Αναπληρωτής Επιστημονικός Διευθυντής

ΙΣΤΑΜΕ). Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ –ώρα: 18.30 / Ακαδημία 7, 8ος όροφος).

- 1/2/2012: Ημερίδα Παρουσίασης Μεταπτυχιακών Εργασιών Παλαιό Πανεπιστήμιο Π.Μ.Σ. «Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία».
- 30/1/2012: Ο Όμιλος Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας (ΟΠΕΚ) πραγματοποίησε εκδήλωση με τίτλο: «**Μεταπολίτευση: από τη μυθοποίηση στον αφορισμό - Μία προσέγγιση αποτίμησης**» (ώρα 19.00), στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20). Εισηγητές: Νίκος Αλιβιζάτος (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Θάνος Βερέμης (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Βασιλική Γεωργιάδου (Πάντειο Πανεπιστήμιο) και Νίκος Μουζέλης (London School of Economics). Τη συζήτηση συντόνισε ο δημοσιογράφος Ριχάρδος Σωμερίτης.
- 26/1/2012: Το Σωματείο ΑΞΙΟΤΗΣ διοργάνωσε δημόσια συζήτηση (ώρα 17:00 - 21:00) στην αίθουσα συνεδριάσεων του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Ακαδημίας 7) με θέμα: "Υπάρχει τέλος στο «Πωλείται ελπίδα»"; Στη συζήτηση έλαβαν μέρος οι πολιτικοί κ.κ.: Ντόρα Μπακογιάννη (Πρόεδρος Δημοκρατικής Συμμαχίας, τ. Υπουργός, βουλευτής Α' Αθηνών), Ηλίας Μόσιαλος (τ. Υπουργός, βουλευτής Επικρατείας - ΠΑΣΟΚ), Κωστής Χατζηδάκης (τ. Υπουργός, βουλευτής Β' Αθηνών -Νέα Δημοκρατία), Μάκης Βορίδης (υπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, βουλευτής Υπολ. Αττικής -ΛΑ.Ο.Σ.) και Νίκος Τσούκαλης (βουλευτής Αχαΐας - Δημοκρατική Αριστερά). Από την πλευρά της Κοινωνίας των Πολιτών οι κ.κ.: Σταύρος Μπένος (Πρόεδρος της Κίνησης Πολιτών ΔΙΑΖΩΜΑ, τ. Υπουργός), Αρίστος Δοξιάδης (οικονομολόγος), Κωστής Μποτόπουλος (συνταγματολόγος, Πρόεδρος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς) και Γιάννης Αναστασόπουλος (πρόεδρος του Σωματείου ΑΞΙΟΤΗΣ).
- 25/1/2012: Το Ινστιτούτο Διεθνών Σχέσεων (Ι.ΔΙ.Σ.) διοργάνωσε ημερίδα με θέμα: "Greece – Cyprus – Israel Cooperation and the New Geopolitics of the Eastern Mediterranean". Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στην αγγλική γλώσσα, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Ι.ΔΙ.Σ. (Χίλλ 3-5, Πλάκα).
- 16/1/2012: Το ΕΛΙΑΜΕΠ πραγματοποίησε στο Πολεμικό Μουσείο εκδήλωση με θέμα: «**Επενδύσεις, Ανάπτυξη, Ανεργία**». Η εκδήλωση αυτή ήταν η δεύτερη στη σειρά εκδηλώσεων με τον τίτλο «Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις, Ρήξεις, Τομές», οι οποίες πραγματοποιούνται κάθε μήνα και οργανώνονται από κοινού από το ΕΛΙΑΜΕΠ, το IOBE, την KANTOP και την ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ. Ομιλητές: Ο Πρόεδρος του ΣΕΤΕ Ανδρέας Ανδρεάδης, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη Ευθύμιος Βιδάλης, ο Επιστημονικός Σύμβουλος του IOBE Νίκος Ζόνζηλος, ο Διευθύνων Σύμβουλος των Τσιμέντων Τιτάν Δημήτρης Παπαλεξόπουλος, ο Πρόεδρος της Positive Energy Αβραάμ Τσουκαλίδης. Την εκδήλωση συντόνισε ο Γενικός Διευθυντής του IOBE Γιάννης Στουρνάρας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Διαμαντίκος, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντίκος, Κωσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κουτσιαράς, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μιχαλάκη Σ. & Φιλίνης Κ., «Τι συμβαίνει στο βασίλειο της Δανιμαρκίας. Ευελιξία με ασφάλεια και οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας», Παπαζήσης, Αθήνα, 2009.
- Μπότσου, Κων/να, Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, Εποπτεία τραπεζικού συστήματος: Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες". WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/MetEkd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχοου, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τζιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 08.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 08.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs (Warsaw) στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105

- **Koutsias, Nikos - Andreou, George**, *Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013*, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104
- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 02](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)02)
- **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 06.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)06.pdf)
- **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 01](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)01)
- **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 03](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)03)

B. Ερευνήτες και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ

- **Λούκας, Γιάννης**, "Η παγκόσμια διατροφική κρίση και η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης", WP. B01/08:
- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης**, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04_2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- **Μανούζας, Ζήσης**, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- **Μπουρίκος, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μυνσειών. Περιπτώσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- **Σκάλκος, Δημήτρης**, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- **Σοφού, Στεργιούλα**, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- **Τριαντιδής, Αρης**, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0504
- **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
- **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0106
- **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0206
- **Triantafyllou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- **Trantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- **Trinquelle Isabelle**, "La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire" στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
- **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Kotsiaros, Athanasios**, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος (επ.)**, «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγματεύσεις ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>